

Sosyal Bilgiler Öğretimi: Öğretmenim “İyi Ki Var”

Belgin BAL İNCEBACAK*

Zafer TANGÜLÜ**

Öz

Bu çalışmada Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanına ait “İyi ki var” ünitesinden “teknolojik ürünlerin hayatımızda ve çevremizde yaptığı değişiklikleri dikkate alarak geçmişle bugünü karşılaştırır” kazanımından yola çıkılarak öğrencilerin teknolojiye bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma grubunu, Samsun ilinin Atakum ilçesinde Adnan Kahveci ilkokulunda okuyan 4. sınıf öğrencilerinden 75’i oluşturmaktadır. Öğrencilere 2 hafta boyunca Sosyal bilgiler dersinde “İyi ki var” ünitesi programa uygun olarak işlenmiştir. Dersin sonunda öğrencilerden veriler “İyi ki var...; çünkü.....yararlıdır/kolaylık sağlar” cümlesini tamamlamaları yoluyla elde edilmiştir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2012).Bu çalışma sonucunda, öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda içerik 10 tema altında yapılandırılmıştır. Öğrencilerin teknolojik ürünleri fiziksel ihtiyaçları için önemli olan teknolojik ürünlere öncelik verdikleri ve diğer bütün teknolojik ürünlere karşı zaafı olduğu sonucu ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, İyi ki var, İlkokul.

Social Sciences Teaching: My Teacher “Fortunately there is”

Abstract

In this study, we tried to determine the students’ viewpoint of technology science, through the achievement of “compare the present with the past” by taking into consideration the technological products leading to change in our life and environment from the unit of “Fortunately there is” belonging to learning field of Technology and Society. The study group is formed by 75 elementary school students at the 4th grade of Adnan Kahveci Primary School in Atakum district of Samsun. The unit of “Fortunately there is” was processed in Social Sciences classes in accordance with the program for 2 weeks. At the end of the course the data of “Fortunately there is”..... ; because is useful / beneficial “were obtained from the students through the completion of the sentence. As a result of the study, the content was gathered under ten themes in accordance with the answers the students gave. We concluded that the students gave priority to the technologic products important for their physical needs, and they feel weakness to the other technological products.

Keywords: Technology, Fortunately there is, Primary School.

* Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü, belginbal33@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü, zafertangu-lu@mu.edu.tr

1. GİRİŞ

Disiplinler arası bir yaklaşımla oluşturulmuş sosyal bilgiler eğitimi programının bir parçası olan Bilim, Teknoloji ve Toplum ünitesi ilgili temel kavramları yanılığa düşmeden tam ve doğru anlamaları sosyal bilgiler eğitimi programının amacını oluşturmaktadır. Yapılandırıcı yaklaşımın ilkeleri doğrultusunda 2004 yılında hazırlanmış yeni Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, öğrencilerin müfredattaki kavramlara ilişkin mevcut zihinsel yapılarının, yani önceki bilgi ve kavramsal algılamalarının, göz önüne alınması gerektiğinin altını çizmektedir (MEB TTKB, 2005, Yılmaz, 2013: 453).

Bireyin bilişsel yapısının temel yapı taşlarını oluşturan ve tüm düşünme becerilerinin temelinde yer alan kavramların ne olduğunun bilinmesi, anlamlı ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesi açısından önemlidir (Malatyalı ve Yılmaz, 2010: 321).

Kavram tanım olarak obje, olay, eylem, nitelik ve ilişki gibi herhangi bir şeye ait bireyin organize edilmiş bilgisini temsil eden zihinsel yapı veya temsil anlamına gelir (Klausmeier, 1992: 268). Aynı zamanda, “bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımı; felsefi anlamda ise nesnelere veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım ya da herhangi bir nesne ya da olayın temel öge ve özelliklerini kapsayan soyut bir düşünce birimidir” (TDK Büyük Sözlük, 2008). Diğer bir bakış açısı ile kavram, insanların anlam yoğunluğu bulduğu bir düşünce ürünüdür. Kavramda tek anlamlılık yoktur. Bir duygu ya da düşünce ile ilgili çağırışım ve bilgilerin tamamını kapsamaktadır (Vendryes, 1968: 15).

Kavramlar, bilginin yapı taşları olarak bireyin bilişsel yapısının ve düşünme becerilerinin temelinde yer alırlar ve öğrenmenin niteliğini etkilemede büyük rol oynarlar (Klausmeier,

1992; Ülgen, 2001). Bu sebepten, anlamlı ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrencilerin kavramları doğru, eksiksiz ve kavram yanılığına düşmeden öğrenmeleri gerekmektedir (Ausubel, 2000; Novak, 1997). Kavramlar, zihinsel bir araç olarak bireylerin düşünmelerine ve kapsamlı bilgileri kullanılabilir birimler haline getirmelerine yardım eder (Senemoğlu, 2001: 513).

Günümüzde teknoloji kavramı, yaşamın hemen hemen her alanında artık etkili rol oynamaktadır. Her yaşta insanın teknolojiye bir şekilde yararlandıkları yapılan araştırmalarla tespit edilmiştir. Buna göre günlük yaşamda olduğu gibi eğitim ve öğretim ortamlarında da teknolojinin etkin bir şekilde kullanıldığı belirlenmiştir (Wyk ve Louw, 2008: 246; Akpınar, 2005: 39; Alkan, 2005: 28; Deniz, 2000: 150).

Teknoloji kavramı, nesiller arasında algı farklılıkları yaratmıştır. Gençlerin teknoloji kavramına bakışı ve kullanımları, yaşlı insanlara göre hem farklı hem de kullanım açısından çeşitlilik gösterdiği tespit edilmiştir. Teknolojinin insanların üzerindeki etkisi arttıkça, sosyal yapı da buna bağlı olarak hızla değişmeye başlamıştır. Özellikle teknolojinin iletişim boyutu, diğer alanlara göre daha etkili olduğu görülmüştür (Musarurwa, 2011: 960; Ata, 2008: 10).

Teknolojinin hayatımıza girmesiyle birlikte bireyler toplumsal yaşamı bu araçlar aracılığı ile algılamaya başlamışlar ve doğal olarak bu araçlara bağımlı hale gelmişlerdir. “Bilgisayar ortamı iletişim olanakları bugünün insanının deneyimleri ve ihtiyaçlarına daha uyumludur” (Rheingold, 2005: 526). Bu yüzden özellikle çocuklar teknoloji olmadan gündelik işlerini yapamayacaklarına inanmakta ya da yapsalar bile güçlük çekeceklerini düşünmektedirler. “Hızla değişen ve gelişen teknoloji, coğrafi ve kültürel mesafeleri aynı hızla ortadan kaldırmakta ve bireyden hareketle dünyanın gelece-

ğini şekillendirmektedir. Televizyon, telefon ve bilgisayar gibi teknolojik ürünlerin hayatımızın neredeyse vazgeçilmez unsurları haline geldiği günümüzde, alışveriş çılgınlığının da etkisiyle teknoloji bağımlılığı toplumsal olay haline gelmektedir” (Akdağ, 2014: 15).

Televizyon, bilgisayarın bu kadar hayatımıza girdiği dünyamızda, cep telefonları ayrı bir önem sahiptir. Cep telefonu kullanımının toplumun her yaşında hızlı bir şekilde arttığı görülmektedir. “Birçok insan açısından cep telefonu yaşamsal bir ihtiyaç, vücudun ayrılmaz bir uzvu haline gelmiştir. Özellikle ülkemizdeki cep telefonu abone sayısındaki yıllara göre artış incelendiğinde bu durumun ne kadar doğru olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu yaygınlık durumu, cep telefonu kullanımının tüketiciler açısından ne kadar özüksendiği, özdeşim kurulduğu veya içselleştirildiği konularını gündeme getirmektedir” (Akın ve Divanoğlu, 2009: 75). Özellikle çocuklar telefonu iletişim aracı olarak kullanıldığını belirtmiş olsalar da genelde telefonu oyun oynamak için ellerinin hemen altında bulunan teknolojik alet olarak tanımlamaktadırlar. Ayrıca cep telefonlarına neredeyse bağımlı hale gelmiş oldukları görülmektedir.

İnternet kullanımı geçmişte askeri amaçlı kullanılırken şu an da iletişim ve birçok amaç için kullanılmaktadır. Hemen hemen her eve de internet girmeye başlamıştır. Gençlerin ve çocukların “medyaya erişimi ve medya kullanımını yıllar içinde artmaya devam etmiştir” (Common Sense Media Raporunda 2011; Rideout, 2011; Rideout, Foehr & Roberts, 2010); bu nedenle çocukların içinde büyüdüğü medya çevresini içerecek şekilde ekolojik bir perspektiften çocuk gelişimini anlamak için çocukların ve ergenlerin teknolojiye, özellikle teknolojinin yeni şekillerine nasıl eriştiklerine ve kullandıklarına ilişkin yakın tarihli bir görünüm yakalamak önemlidir (Bronfenbrenner, 1979). Öğren-

ciler interneti genelde ödevlerini hızlı bir şekilde yapmak ve bilmedikleri bir şeyleri öğrenmek amaçlı kullanmaktadırlar. Ayrıca en çok da oyun oynamak için kullanmaktadırlar. Çocukların teknolojik aletlere bu kadar bağımlı olmalarında “medya kullanımı için kendileri daha fazla zaman harcayan anne babalar ekran kullanımına daha açık, daha kabul edici ve hoş karşılayıcı bir aile medya ortamı yaratabilir” (Lauricella, 2013: 121). Ailelerin de tutumları bu sebepten ötürü çok önemlidir. Evlerimize baktığımızda “küçük çocukları olan ailelerin bile neredeyse hepsinin (%99) en az bir televizyonu vardır. 8 yaşın altındaki çocukların üçte birinin odasında televizyon bulunmaktadır. Küçük çocuklar bilgisayarda, video oyunlar oynayarak, oyun konsollarında oynayarak bir saatten fazla, televizyon ve DVD seyrederek ise 2 saatten fazla zaman geçirmektedir (Lauricella, 2013: 125). Bu da çocukları teknolojik aletlere daha fazla bağımlı yapmaktadır. Aileler iş hayatının yoğunluğu ile eve geldiklerinde çocuklarını televizyon, tablet ve telefon gibi aletlere yönlendirmektedirler.

Buradan hareketle Bilim, teknoloji ve toplum ünitesinde hedeflenen kavramların öğretiminde öğrencilerin günlük yaşamda kullandıkları teknoloji kavramlarına ilişkin algı düzeylerini ortaya koyan araştırma bulgularına ihtiyaç vardır. Bu çalışma, ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin iyi ki teknoloji var dedikleri eğitiminde çok sık vurgulanan kavramlara ilişkin algılarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırmanın yöntemi nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2012). Fenomenoloji, bireyin bir fenomenle ilgili bilinçli bir deneyimini betimlemesini içerir. Araştırmacı her katılımcının kendi öznel deneyimleriyle oluşturduğu yaşam dünyasına erişmek için çalışır (Christensen, Johnson & Turner, 2011). Feno-

menoloji, insanların bireysel olarak ya da birlikte yaşadıkları deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını, algıladıklarını ve zihinlerine nasıl transfer ettiklerini, insanların bir fenomeni nasıl algıladıklarını, nasıl tarif ettiklerini, nasıl hatırladıklarını, nasıl değerlendirdiklerini ve diğer insanlara nasıl bir dil kullanarak aktardıklarını araştırır (Patton, 2002). Elde edilen veriler “içerik analizi” yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, araştırma sonucunda elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde elde edilen ham veriler anlamlandırılarak belirli bir çerçeve oluşturulur. Daha sonra anlamlandırılan durum netlik kazandıktan sonra düzenlenerek kod ve kategorilerin ortaya çıkartılır (Patton, 2002). İçerik analizi; “dokümanların, mülakat dökümlerinin yada kayıtlarının karakterize edilmesi ve karşılaştırılması için kullanılan bir tekniktir. Amacı, katılımcıların görüşlerinin içeriklerini sistematik olarak tanımlamaktır” (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım,2004).

2.1 Çalışma Grubu

Çalışma grubunu, Samsun ilinin Atakum ilçesinde Adnan Kahveci ilkokulunda okuyan 4. sınıf 4/E ve 4/F sınıfı öğrencilerinden 75’ i oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 38’ i kız, 37’ si erkek öğrencidir.

2.2 Verilerin Toplanması

Araştırma verileri katılımcıların, iki hafta sonunda, 4. sınıf sosyal bilgiler dersinin “iyi ki var” ünitesinde işlenen dersler düşünerek, “İyi ki var.....; çünkü.....yararlıdır/kolaylık sağlar” cümlesini tamamlamaları yoluyla elde edilmiştir. Araştırmacı bu yöntemle her katılımcının kendi öznel deneyimleriyle oluşturduğu yaşam dünyasına erişmek için çalışır (Christensen, Johnson ve Turner, 2011). Öğrencilere iyi ki var dediğiniz kavramlar nelerdir?, Aklınıza gelen her şeyi yazmanız ve gerekçesi-

ni açıklamanızı istiyorum” şeklinde soru ve yönerge belirtilere veriler toplanmıştır. Öğrencilerden en az 10 tane kavramı yazıp gerekçelerini yazması istenmiştir. Öğrencilerin yazdığı bütün kavramların geçici bir listesi oluşturulmuş, listesi çıkarılan kavramların amaca uygun net bir şekilde ifade edip etmediği incelenmiştir. Tüm kavramlar ve gerekçeleri incelenerek, ortak özellikleri belirlenmiş ve bunları temsil edebileceği düşünülen kategoriler (MEB bakanlığının hazırlamış olduğu programdaki konu başlıkları dikkate alınarak) oluşturulmuştur.

2.3 Verilerin Analiz Edilmesi ve Yorumlanması

Araştırmada geçerli kavram üreten öğrencilerin yazmış oldukları kavramların gerekçeleri incelenerek, ortak özellikleri belirlenmiş ve bunları temsil edebileceği düşünülen kategoriler (MEB’in hazırlamış olduğu programdaki konu başlıkları dikkate alınarak) oluşturulmuştur. Öğrencilerin teknolojinin kullanımına ilişkin geliştirdikleri kavramlar ilişkili olanlar ve olmayanlar şeklinde analiz edilip, öğrenci sayısı (f) ve yüzdesi (%) hesaplanarak tablolaştırılmıştır. Son aşamada ise araştırmacılar tarafından ortak özellikleri belirlenen kavramlar bu ortak özellikleri karşılayacak kategoriler altında toplanmıştır. Bu kavramlar hakkında düşünceleri de öğrencilerin yazdıkları ifadelerden alınlarla desteklenmiştir. Her bir araştırmacının oluşturduğu kategoriler karşılaştırılarak farklılıklar üzerinde tartışılmış ve kategorilere son şekli verilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın alt problemlerine göre yapılan analizler aşağıda sırası ile verilmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” kavramına yönelik toplam 10 temada 65 kavram geliştirdikleri görülmüştür.

3.1 Birinci Temaya İlişkin Bulgular

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik eğitim açısından bakıldığında 7

kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin belirttikleri kavramlar Tablo 1 de sunulmuştur.

Tablo 1. Eğitim İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Bilgisayar	Derslerimizi kolayca yapabiliyoruz.	46		
	Bilgilere kolayca ulaşıyoruz. Araştırma ödevlerimizi kolayca yapabiliyoruz	5		
	Bilgisayar olmasaydı eğitim alamazdık.	1	54	72.0
	Bir kelimenin anlamını bilmiyorsak hemen ona bakarız	1		
İnternet	Kitaplarda bulamadığımız bilgileri buradan öğrenebiliriz.	1		
	Araştırma ödevlerimi yapmamda çok faydalı	1	1	1.33
Televizyon	Haberleri filmleri kolayca izliyoruz.	25		
	Dünyada yaşanmış olayları öğrenebiliyoruz.	6	31	41.3
	Yanımızda taşıyabiliyoruz	1		
Tablet	Bilgilere kolayca ulaşıyoruz. Ödev yapıyoruz	20		
	Bilmediğimiz bilgileri bize veriyor.	2	24	32.0
	Tabletler olmasaydı bilgi edinemezdik.	1		
	Bilgileri daha kolay öğrenmemizi sağlıyor.	39		
Akıllı tahta	Okulda eğitimde şekilleri örnek vermeye yaramaktadır.	2	43	57.3
	İşimizi kolaylaştırıyor. Sınıfta gerekli	2		
Yazıcı	Araştırmalarımızı yazdırmak açısından yararlıdır.	2	2	2.66
	Sesimizi daha yüksek çıkarmamıza yarıyor böylece bağırarak zorunda kalmıyoruz.	3		
Hoparlör	Sınıfta bilgisayarın sesini sınıfça duymamızı sağlıyor	1	4	5.33

Tablo 1 incelendiğinde eğitim açısından iyi ki var dedikleri teknolojik aletler arasında %72.2 oranla bilgisayar gelmektedir. “Ödevlerini yapmak” ve “bilmedikleri bilgileri öğrenmek” amaçlı kullandıkları açıklamalarından anlaşılmaktadırlar. İkinci olarak “akıllı tahtaların var olmasının önemli olduğunu” çünkü onun sayesinde “bilgileri daha kolay öğrendirdiğini” düşünmektedirler. Üçüncü olarak televizyonun hayatlarında önemli bir yeri olduğunu görmekteyiz. Haberleri ve dünyada yaşanan olayları izlemede önemli bir noktada olduğunu düşünmektedirler. Daha sonra sırası ile tableti,

hoparlöre ve interneti kullandıklarını belirtmektedirler. İnterneti bir öğrenci söylemiştir fakat bilgisayardan ödev yaparız dediklerinde de aslında interneti kullandıkları anlaşılmaktadır.

3.2 İkinci Temaya İlişkin Bulgular

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik ev işleri açısından bakıldığında 14 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin belirttiği kavramlar Tablo 2 de sunulmuştur.

Tablo 2. Ev İşleri İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Ütü	Kıyafetlerimiz kırışık olurdu, böylece kırışık olmuyor.	56	56	74.6
	Elbiselerimiz yorulmadan yıkıyor ve temiz giyiniyoruz.	55		
Çamaşır makinesi	Kıyafetlerimiz kolay ve çabuk yıkıyor	1	58	77.3
	Eskiden derede yıkıyorlardı zor ve zahmetli idi. Artık daha kolay.	2		
Bulaşık makinesi	Annemiz bulaşık yıkarken yorulmuyor.	44	46	61.3
	Tasarruf yapmamız kolay oluyor	2		
Elektrikli süpürge	Evi kolayca temizliyoruz.	10	15	20.0
	Daha hızlı şekilde temizlik yapmamızı sağlıyor.	5		
Buzdolabı	Yiyecek ve içeceklerimizi bozulmadan koruyabiliyoruz.	30	33	44.0
	Eskiden yazın yiyecekler çürüyordu artık çürümüyor.	3		
Çamaşır Kurutma mak.	Kıyafetlerimiz kolayca ve hızlıca kurutmamıza yarıyor.	3	3	4.0
Fırın	Yemeği daha kısa sürede pişirmemizi sağlıyor. Börek simit gibi şeyler pişirebiliyoruz	13	13	17.3
	Yemekleri rahatça pişirmemize yarıyor	9		
Ocak	Aç kalabilirdik	1	10	13.3
	Eskiden her şeyi elimizde taşıyorduk ama şimdilerde robotlar taşıyor.	1	2	2.66
Robot	İnsanların işine yarıyor	1		
Saç kurutma makinesi	Hızlıca saçlarımızı kurutuyoruz.	6	6	8.0
Çelik kapı	Eskiden köpeklerle evlerimizi korurduk şimdi kilitli şifreli kapılar var.	1	1	1.33
Mikrodalga	Çabucak soğuk şeyleri ısıtıyor.	1	1	1.33
Küçük ev aletleri	Yemek yapmamıza yarar.	1	1	1.33
Mutfak robotu	Annelerimize çok yararlıdır	1	1	1.33

Tablo 2 incelendiğinde ev işleri bakımından öğrencilerin iyi ki var diye nitelendirdikleri eşyalar bakıldığında ilk olarak çamaşır makinesi olduğunu belirtmişlerdir. Eskiyeye göre daha kolay ve daha hızlı yıkandığı için hayatlarında önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir. İkinci olarak öğrenciler ütünün önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir. Daha sonra bulaşık makinesi, buzdolabı, elektrikli süpürge,

fırın ve ocağın yer aldığını söylemişlerdir. Ev eşyalarında genelde hayatlarını kolaylaştıran aletlere önem verdikleri görülmektedir.

3.3 Üçüncü Temaya İlişkin Bulgular

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik sağlık açısından bakıldığında 1 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dör-

düncü sınıf öğrencilerinin geliştirdikleri kavramlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Sağlık İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Doğalgaz Kalorifer	Güvenli ve temiz şekilde ısınıyoruz. Odun da yakmamış oluyoruz.	5	7	9.3
	Eskiden sobayla zor ısıtıyorduk, imdi kolayca her yeri ısıtıyoruz.	2		

Sağlık açısından Tablo 3 incelendiğinde sadece doğal gazı önemli olarak görmüşlerdir. Hastanelerde yer alan hiç bir aletten bahsetmemişlerdir. Bu da çalışmamız açısından ilginç bir bulgu olmuştur.

Dördüncü sınıf öğrencilerinin "İyi ki var" ifadesine yönelik ulaşım açısından bakıldığında 16 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin bahsettikleri kavramlar Tablo 4'te sunulmuştur.

3.4 Dördüncü Temaya İlişkin Bulgular

Tablo 4. Ulaşım İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Tren	Uzak illere rahat gidebiliyoruz.	7	7	9.3
Otobüs	Uzak akrabalarımıza gidebilmemizi sağlıyor.	3	3	4.0
Araba	İstediğimiz yere çok hızlı bir şekilde ulaşabiliyoruz.	41	47	62.6
	Güvenli gitmemizi sağlıyor.	1		
	İş yerlerine hızlı gitmemizi sağlıyor.	2		
	Araba olmasaydı hep yürümek zorunda kalırdık.	2		
Uçak	Gezmek için çok yararlı	1	34	45.3
	Ulaşım için oldukça faydalı bir araç	29		
Tır	En hızlı şekilde bir yere gitmek için yararlı	5	1	1.33
	Taşınırken birçok yük alabiliyor ve kolayca götürebiliyoruz	1		
Motosiklet	Taşınırken birçok yük alabiliyor ve kolayca götürebiliyoruz	1	1	1.33
Kamyon	Bir yerden bir yere giderken çok hızlı gidebiliyoruz.	5	5	6.66
Traktörler	Eşya taşımada, taş taşımada yararlı	1	5	6.66
	Tarla gibi yerlerde insanlar yorulmadan onunla daha çok iş yapılabilir.	3		
Araba Farı	Tarlaların hemen sürülmesine yararlı.	2	1	1.33
	Araçta akşam yol alırken önümüzü göremezdik.	1		
Navigasyon	Bir yere giderken bilmediğimiz yer olsa da yönümüzü bulabiliyoruz.	2	2	2.66
Elektronik kaldıraç	Eskiden çok zordu ama şimdi elektronik kaldıraçlar çıktı.	2	2	2.66
İş makineleri	Eskiden çoğu iş el gücü ile yapılıyordu şimdi elektronik aletler yapıyor.	3	3	4.0
Asansör	Merdivenleri çıkmak zorunda kalmıyoruz. Daha çabuk yukarı çıkmamızı sağlıyor	3	3	4.0

Tramvay	Hızlıca gidebiliyoruz	1	1	1.33
Uzay roketi	Uzaya gidebilmemizi ağılıyor	1	1	1.33
Yürüyen merdiven	Yorulmadan yürümemizi sağlıyor	1	1	1.33

Tablo 4 incelendiğinde ulaşım araçlarının hemen hemen hepsinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Araçları genelde ulaşım olarak hayatı kolaylaştırdığını ve daha hızlı yaşamamıza, zamanı iyi kullanmamıza yardımcı olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

3.5 Beşinci Temaya İlişkin Bulgular

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik iletişim açısından bakıldığında 3 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin bahsettikleri kavramlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. İletişim İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
	İletişim kurmak için çok yararlı	52		
	Önemli haberleri hızlı şekilde haber verebiliyoruz.	3		
Telefon	Bir kişi ile dünyanın neresinde olursa olsun iletişime kurmamıza yarıyor.	3	62	82.6
	Mesajlaşmak için lazım.	2		
	Hızlıca araştırma ödevlerimizi araştırabiliyoruz	2		
Radyo	Her an bize bilgi veriyor	2	3	4.0
	Hava durumunu öğrenebiliyoruz.	1		
Şarj aleti	Telefonlarımızın şarjı bitince hemen doldurabiliyoruz.	2	2	2.66

Tablo 5 incelendiğinde iletişim araçlarında iyi ki var dedikleri ilk aracın telefon olduğunu belirtmişlerdir. Sonrasında radyo ve şarj aleti gelmektedir.

3.6 Altıncı Temaya İlişkin Bulgular

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik üretim açısından bakıldığında 3 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin bahsettikleri kavramlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Üretim İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Motorlu testere	Ağaçları hızlıca kesebilmemize yarıyor.	1	1	1.33
Matkap	Daha kolay iş yapmamızı ve kolayca bir yerleri delmemizi sağlıyor.	4	4	5.33
Çekiç	Çekiç olmasaydı duvarları delemeydik.	1	1	1.33

Tablo 6 incelendiğinde üretim araçları olarak önemli olduklarını düşündükleri ilk alet matkap olarak ifade edilmiştir. Daha sonra motorlu testere ve çekiç gelmiştir.

3.7 Yedinci Temaya İlişkin Bulgular

Tablo 7. İcat Olarak Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Ampul	Geceleri aydınlanmamızı sağlıyor. Karanlıkta kalmıyoruz. Önümüzü görebiliyoruz.	22	22	29.3
Fener	Karanlıkta yolumuzu bulmamıza yardımcı olur.	1	1	1.33
Tekerlik	Eskiden tekerlikler tahtaydı şimdi lastik	1	1	1.33
Floransalı lamba	Daha tasarruflu ve daha fazla aydınlık veriyor	1	1	1.33

Tablo 7 incelendiğinde icatlar açısından öğrencilerin ilk aklına gelen icat ampulün icadıdır. Daha sonra fener, tekerlek ve Floransalı lamba olduğunu belirtmişlerdir.

3.8 Sekizinci Temaya İlişkin Bulgular

Tablo 8. Eğlence İçin Teknoloji

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Play station	En sevdiğim oyunları bana o oynatıyor. Maç oynamak için	8 1	9	12.0
Elektronik gitar	Ev sevdiğim şarkıları çaldırıyor bana	1	1	1.33
Mp3	Kolayca müzik dinlediğim için	11	11	14.6
X Box 360	Oyun oynamak için yararlıdır	3	3	4.0
Tablet	Oyun oynamak için yararlıdır	12	12	16.0
Bilgisayar	Oyun oynamak için yararlıdır	15	15	20.0

Tablo 8 incelendiğinde eğlence için teknolojik aletler olarak öncelikle bilgisayarı görmekteyiz. Daha sonra tabletleri ve Mp3 çalarları belirtmişlerdir. Eğlence olarak genelde oyun oynayacakları teknolojik aletleri belirtmişlerdir.

3.9 Dokuzuncu Temaya İlişkin Bulgular

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik icat açısından bakıldığında 4 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin bahsettikleri kavramlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik eğlence açısından bakıldığında 6 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin bahsettikleri kavramlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik kişisel ihtiyaçlar açısından bakıldığında 5 kavramda birleştirildiği görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin bahsettikleri kavramlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 10. Kişisel İhtiyaçlar İçin Teknolojik Olmayanlar Kavramlar

Kavramlar	Çünkü	(f)	(f)	(%)
Ev	Eskiden evler çamurdan yapılıyordu şimdi bir sürü alet var evleri farklı maddelerden yapabiliyoruz.	5		
	Eski evler çadırdı şimdi taştan	1	8	10.6
	Eskiden mağaralarda yaşıyorduk	2		
Eğitim	İyi ki eğitim var yoksa okuma yazma bilemezdik	1	1	1.33
Gözlük	Göz sorunu olanlar önünü göremezdi	1	1	1.33
Kıyafetler	Örtünmemize ısınmamıza yarıyor.	1	1	1.33
Kitap	Tüm bilgileri ondan öğrenebiliriz.	1	3	4.0
	Okuma kapasitemizi arttırmaktadır.	2		

Tablo 10 incelendiğinde kişisel ihtiyaçlarında teknolojik olmayan eşyaları da belirtmişlerdir. Evlerinin en önemli kullandıkları yer olduğunu ve bunu geçmişten ev örnekleri vererek belirtmişlerdir. Akıllı tahtadan sonra öğrenciler, kitaplarında eğitim için gerekli olduğu belirtişlerdir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmanın sonucu olarak dördüncü sınıf öğrencilerinin “İyi ki var” ifadesine yönelik toplam 10 temada 65 kavram geliştirdikleri görülmüştür. Bu kavramları temalaştırdığımızda teknolojik açıdan, eğitim açısından, ev işlerinde kullanılan araçlar bakımından, sağlık için, ulaşım için, iletişim için, üretim için, icat olarak, eğlence amacıyla, kişisel ihtiyaçları açısından ve teknolojik olmayan kişisel ihtiyaçları olarak 10 tema altında toplanmıştır.

10 temaya kısaca göz attığımızda Eğitim açısından incelendiğinde öğrencilerin, Bilgisayar ve interneti eğitimin vazgeçilmez bir parçası olarak gördüklerini anlamaktayız. Bunu da artık günümüzün teknolojisi sayesinde evde okulda her yerde ellerinin altında olması ve

bilgisayar ve internet tabanlı eğitim programlarının yaygınlaşmasından kaynaklandığını düşünebiliriz. İkinci temamız olan ev eşyalarında genelde hayatlarını kolaylaştıran aletlere önem verdikleri görülmektedir. Günlük ihtiyaçlarına göre öncelik verdikleri görülmektedir. Üçüncü temamız olan sağlık kavramında sadece doğal gazı önemli olarak görmüşlerdir. Hastanelerde yer alan hiç bir aletten bahsetmemişlerdir. Bu da çalışmamız açısından ilginç bir bulgu olmuştur. Çünkü hayatımızı kolaylaştıran şeker ölçme aleti ya da tansiyon aleti, diyaliz makinesi gibi aletlerin hayatımızda birçok kişi için önemli yere sahip olduğu bilinmektedir. Bunlara önem vermemeleri ailelerinde hasta bir kişinin olmadığı anlamına gelebilir. Dördüncü temamız ulaşım için teknoloji kavramında ulaşım araçlarının hemen hemen hepsinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Araçları genelde ulaşım olarak hayatı kolaylaştırdığını ve daha hızlı yaşamamıza, zamanı iyi kullanmamıza yardımcı olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Beşinci temamız olan iletişimde iyi ki var dedikleri ilk alet telefon olarak belirtmişlerdir. Öğrencilerin interneti iletişim

aracı olarak görmemeleri şaşırtıcı bir durum olarak düşünülebilir. Ama öğrenciler genelde interneti ödev yapma ve oyun oynama amacı için kullandıkları için ve yaş grubu olarak küçük grup olması bu durumu makul kılabilir. İletişim amaçlı interneti düşünmemelerine bu sebep olabilir. Altıncı temamız üretim kavramında üretim araçları olarak önemli olduklarını düşündükleri ilk alet matkap olarak ifade edilmiştir. Daha sonra motorlu testere ve çekiç gelmiştir. Öğrencilerin şehirde yaşamaları sebebiyle üretim için kullanılan diğer aletlerden hiç bahsetmemişlerdir.

Yedinci temamız icat olarak teknoloji kavramında öğrencilerin ilk aklına gelen icat ampulün icadıdır. Daha sonra fener, tekerlek ve Floransalı lamba olduğunu belirtmişlerdir. Burada da okullarda okutulan ders kitaplarında ilk icat olarak ampulün icadının öğretilmesi bu sonucun çıkmasına neden olmuş olabilir. Sekizinci temamız eğlence için olan temamızda öğrencilerin eğlence olarak genelde oyun oynayacakları teknolojik aletleri belirttikleri görülmektedir.

Dokuzuncu temamız olan kişisel ihtiyaçları için teknoloji kavramına yönelik ihtiyaç olarak genelde saatlerin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Daha sonrasında fotoğraf makinesi, dikiş makinesi ve kulaklığı belirtmişlerdir. Aslında ev için kullandıkları birçok alette kişisel ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı kullanılan alet olmasına rağmen annelerinin kullanması nedeniyle bu tür aletleri kendilerinin değil annelerinin kullandıklarını belirtmişlerdir. Son temamız olan teknolojik olmayan fakat ihtiyaç duydukları için iyi ki var dedikleri kavramlara bakıldığında evleri, gözlükleri, kıyafetleri ve kitaplarının iyi ki olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca eğitiminde iyi ki var olduğunu yoksa yeni şeyler öğrenmede zorluk yaşayacaklarını belirterek eğitimin önemine bir de çocuklar vurgu yapmışlardır.

Öğrencilerin teknolojik aletlere bağımlı oldukları görülmektedir. Örneğin bir öğrencinin “fırın olmasaydı yemek yapamazdık” sözü evinde var olan teknolojik alete bağımlı olduğunu bir göstergesi olabilir. Batur & Uygun’un 2010’da teknolojik gelişmelerin takip edilmesi gerektiğini, teknolojinin bağımlılık yaptığını, teknolojik araçların çok fazla kullanılmasının insanı tembelleştirdiğini düşünmektedir. Öğrencilerin özellikle teknolojik aletleri yaşamlarına kolaylık sağladığı için sevdiği anlaşılmaktadır. Bunu da öğrencilerin “bulaşık ve çamaşır makinesi hayatımızı kolaylaştırır ve yorulmadan iş yapılmış oluruz” alıntılarından anlamaktayız.

Günümüzde teknoloji, geçmişe nazaran daha hızlı gelişmekte ve onu kullananları kolaylıkla etkilemektedir (Sezer, 2011: 10; Miller & diğ., 2012: 243; Aksal, 2011: 70). Önceki çalışmalar ile uyumlu olarak (Common Sense Media, 2011; Lenhart, 2012; Rideout & ark., 2010) sonuçlar çocukların ve ergenlerin medya kullanımına meraklı olduğunu ve yeni teknolojileri erken benimsediklerini göstermektedir. “Modern çağın bir gerçeği olan medya, sanal âlem, internet ve bilgisayar dünyası, insanoğlunun hayatında zaman içerisinde önemli bir yer edinmiştir. Kısa olan insan ömründe, yaşamın birçok alanında teknolojinin çeşitli nimetlerinden faydalanılmakta ve bu durum da hayatın daha hızlı yaşanılmasına sebep olmaktadır. Bilgiye ve arzularına anında ulaşma düşüncesi, insanı teknolojinin getirilerine bir nevi mahkûm etmektedir” (Alper, Aycan ve Ünlü, 2015: 104). Bu açılardan bakıldığında hayatlarını devam ettirebilmek için teknolojinin gerekli olduğunu vurgulamışlardır.

Batur ve Uygun’un 2010’da yapmış oldukları çalışmada bireylerin teknolojiye bakış açılarındaki, yaş düzeyi genç olan bireylerin teknolojiyi daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bizim öğrencilerimizin de teknoloji ile iç içe oldukları ve teknolojiyi hayatlarının her aşamasında kullandıkları görülmektedir.

Kaynakça

- Akdağ, M. (2014). Gündelik hayat ve medya üzerine. 12 Nisan 2015 tarihinde http://mediaware.erciyes.edu.tr/tr/gundelik_hayat_ve_medya_uzerine.pdf adresinden erişildi.
- Akın, E. ve Divanoğlu, S. U. (2009). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanımına karşı genel tutumları ve bu tutumların, kullanıma yansımalarına yönelik aksaray üniversitesi'nde bir araştırma, *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 9 (17), 69-94.
- Akpınar, Y. (2005). *Bilgisayar destekli eğitimde uygulamalar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aksal, F. A. (2011). Developing evaluative tool for online learning and teaching process, *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(3), 69-75.
- Alkan, C. (2005). *Eğitim teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alper, K., Aytan, N. ve Ünlü, S. (2015). Görsel medya çağında çocukların video oyun bağımlılıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 4(1), 98-106.
- Ata, B. (2008). *Bilim teknoloji ve sosyal değişme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ausubel, D. P. (2000). *The acquisition and retention of knowledge: a cognitive view*, Boston: Kluwer
- Batur, Z. ve Uygun, K. (2012). İki neslin bir kavram algısı: teknoloji. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 5(1). 74-88.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Common Sense Media (2011) Zero to Eight: Children's media use in America. <http://www.commonsensemedia.org/research/zero-eight-childrens-media-use-america>>04 adresinden erişildi.
- Deniz, L. (2000). Öğretmen adaylarının bilgisayar yaşantıları ve bilgisayar tutumları, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 135-166.
- Klausmeier, H. J. (1992). Concept Learning and Concept Teaching, *Educational Psychologist*, 3(27), s.267-286
- Lauricella, A. R. (2013). *Çocukların medya katılımı*. (Yay. H. Prof. Dr. Haluk Yavuzer & Mustafa Ruhi Şirin). 1. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi içinde (s.117- 137) . İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları
- Lenhart, A. (2012). *Teens, smartphones & texting (ergenler, akıllı telefonlar & kısa mesajlaşma)*. Washington, DC: Pew Internet & American Life Project.
- Malatyalı, E. ve Yılmaz, K. (2010). Yapılandırmacı öğrenme sürecinde kavramlar ve önemi: kavramların pedagojik açıdan incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(14). 320-332.
- Miller, D. Hudson, A., Shimi, J., & Robertson, D. (2012). Signature pedagogy in early years education: a role for cots game-based learning, *Computers in the Schools*, 29, 227-247.
- Musarurwa, C. (2011). Teaching with and learning through ICTs in zimbabwe's teacher education colleges, *US-China Education Review*, A 7, 952-959.
- Novak, J. D. (1997). *a theory of education*, Newyork: Cornell University Press
- Rheingold, H. (2005). Introduction to the virtual community, (edt. Ken Gelder.) *The Subcultures Reader*, 518-29, London: Routledge.
- Rideout, V. J. (2011) Zero to eight: children's media use in america (sıfırdan sekiz yaşa: amerika'da çocukların medya kullanımı). Menlo CA: Common Sense Media

- Rideout, V. J., Foehr, U. G., & Roberts, D. F. (2010). *Generation M2: media in the lives of 8- to 18- year-olds. (m jenerasyonu: 8 ile 18 yaş arası çocukların hayatında medya)*. Menlo Park, CA: Kaiser Aile Vakfı.
- Senemoğlu, N. (2001). *Kuramdan Uygulamaya Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sezer, A. (2011). coğrafya öğretmeni adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 1-19.
- Şahin, Ö. ve Balta, E. (2001). Gündelik yaşamı dönüştürmek ve marksist düşünce, *Praksis* 4, 185-217.
- TDK (2008). Büyük sözlük. <http://tdkterim.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Ülgen, G. (2001). *Kavram geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Van Wyk, G. ve Louw, A. (2008). Technology-assisted reading for improving reading skills for young south african learners, *The Electronic Journal of e-Learning*, 6(3), 245-254
- Vendryes, J. (1968). *Dil ve düşünce*. (Çev. Berke Vardar), İstanbul: Yeni Lisan Yayıncılık.
- Yılmaz, K. (2013). İlköğretim öğrencilerinin vatandaşlık eğitimi ile ilgili temel kavramlara ilişkin algılarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 453-463.

Extended Summary

The aim of Social Sciences education programs is to comprehend accurately the basic concepts of the unit of Science, Technology and Society, created by a multi-disciplinary approach, which is part of Social Sciences education programs. In accordance with the principles of the constructivist approach, new social studies curriculum prepared in 2004 underlines the need to consider prior knowledge and conceptual perceptions related to the concept of the curriculum (MEB TTKB, 2005, Yılmaz, 2013: 453).

It is important to know what are the concepts in the basis of all thinking skills forming the basic building blocks of the cognitive structure of the individual in terms of ensuring meaningful and permanent learning (Malatyali & Yılmaz, 2010: 321). As we examine the students' perspectives of technology in the base of concepts, it will be useful to look at the definition of the concept. Concept, as definition, means mental structure representing individual's organized knowledge belonging to anything such as object, event, action, quality, and relation (Klausmeier, 1992: 268). At the same time, it is an abstract and overall design of an object in mind; as for philosophical meaning it is an abstract thought covering the basic elements and the characteristics of the event, and gathering under a common term (TDK Büyük Sözlük, 2008).

The concept of technology has created the perception differences between generations. The youths' outlook on the concept and use of technology were found to be different from elderly people, and to vary in terms of use. As the impact of humans on the technology increases, the social structure, accordingly, begins to change rapidly. In particular, communicative dimension of technology has been observed to be more effective than other areas (Musarurw in 2011: 960; Ata, 2008: 10).

From this frame, in teaching the target concepts of science, technology and society unit, we need research findings revealing their levels of perception regarding the concept of technology used by the students in their daily life. This study was done to reveal the perceptions of the students emphasized very often in the education of the 4th grade students in which they call "fortunately technology exists".

The method of phenomenology, a qualitative research design, was used for the purposes of research and sub-problems design (Yıldırım & Şimşek, 2012). The data obtained was carried out under "content analysis" model. The main purpose in content analysis is to achieve the concepts and relations to explain the data obtained as a result of the study. Content analysis makes it sense the raw data obtained, forms a certain frame and makes the codes and categories objective (Patton, 2002).

Research data were obtained through the participants completing the statements of "Fortunately there is..... "; "because is useful / beneficial ". In analysing the data, we formed a tentative list of all the concepts formed, and analysed as to whether they state a certain concept clearly. Examining all the concepts and rationale, we identified common characteristics and revealed categories thought to represent them using literature.

As a result of the study, the 4th grade students were observed to develop 65 concepts under 10 themes for the statements of "fortunately there is". When we thematise these concepts, they fell into 10 themes for the purpose of technology, education, household, health, transportation, communication, production, invention, entertainment, personal needs.

Students appear to be dependent on technological devices. For example, a student's statement of "we could not have cooked without oven" may be an indication that they are dependent on the existing technological tool at home. Batur & Uygun (2010) thinks that technological developments should be followed, that technology causes addiction, and that overuse of technological tools makes a lot of people lazy. Likewise, in our study technology was found to make people dependable. In addition, it is clear that the students like technological tools as they provide convenience for their lives. Because the students stated that the dishwasher and washing machine make their lives easier and they do house work without getting tired

Today technology develops faster than the past and impress those using it (Sezer, 2011: 10; Miller et al., 2012: 243; Aksal, 2011: 70). Consistent with previous studies (Common Sense Media, 2011; Lenhart, 2012; Rideout et al., 2010), the results show that children and adolescents are keen to use media and to adopt new technologies early. Students often use Internet to do their homework quickly and to learn something they do not know. Mostly, they also use it to play games. The reason why children are dependable on technological items may be that the parents spend their time for media use and they are more open to screen use, more indulgent to create a family media environment (Lauricella, 2013: 121).

Batur & Uygun(2010) have concluded that young individuals are inclined to using technology compared to elderly people in terms of technological perspective. We found out that our students also intertwined with technology and they use technology at every stage of their lives.